

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Циклова комісія із загальноосвітніх дисциплін
та дисциплін загальної підготовки

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЦІННОСТІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА»**

Галузь знань **24 Сфера обслуговування.**
Спеціальність **242 Туризм.**
Освітньо-професійна програма «Туризм».

Освітньо-професійний ступінь – *фаховий молодший бакалавр.*
Статус дисципліни – *обов'язкова.*
Мова викладання, навчання та оцінювання – *українська.*

Розробник:

НАДУРАК Віталій Вікторович – доктор філософських наук, професор.

Затверджено Педагогічною радою
Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.
Голова Педагогічної ради

Інна **ВАРВАРУК**

Схвалено на засіданні циклової комісії
із загальноосвітніх дисциплін
та дисциплін загальної підготовки.
Протокол № 1 від «25» серпня 2022 р.
Голова циклової комісії

Людмила ОСТАПОВА

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК
2022/2023

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс		
Семестр		
Кількість годин	90 год (з них 70 год. – «Громадянська освіта»)	
Кількість кредитів ЄКТС	3	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	-
	практичні	-
Самостійна робота		20 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен.	

Мета дисципліни: формування та розвиток у студентів громадянських компетентностей, що дасть їм змогу краще розуміти та реалізовувати свої права як громадянина суспільства в умовах демократії, відповідально ставитися до своїх прав та обов'язків, брати активну участь у суспільно-політичних процесах, а також усвідомлено розуміти утвердження та розвиток демократії.

Завдання:

- сформуувати здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

Дисципліна являє собою інтегрований курс, що поєднує:

- блок, що спрямований на формування у студентів цілісного уявлення про громадянське суспільство та його інститути, структуру, функції; ознайомлення з основними теоретико-методологічними підходами до аналізу громадянського суспільства. **Дисципліна “Основи правознавства”** (34 аудиторні години);
- блок, що спрямований на формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей. **Дисципліна “Основи економічної теорії”** (36 аудиторних годин).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати (за результатами I блоку):

- загальні закономірності виникнення, формування і розвитку держави і права, їх взаємозв'язок і роль, яку вони відіграють у суспільстві;
- юридичне і політичне значення конституції України у політичній і правовій системах, соціальне призначення демократії, прав і свобод людини;
- основи різних галузей права, їх зміст в системі правового регулювання стосовно своєї професійної діяльності;
- основи теорії держави і права та основні положення окремих галузей права України.

За результатами II блоку студент повинен знати :

- різні напрями, течії і школи економічної науки, пов'язувати теоретичні ідеї та теорії з практикою економічного життя суспільства, професійною діяльністю, сучасними проблемами суспільства;
- сутність економічних процесів і явищ, економічної системи, її структурних складових, господарського механізму та ринку як форми організації суспільного виробництва;
- основні економічні закони та вирізняти основні категорії економіки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен уміти (за результатами I блоку) :

- враховувати правовий статус і повноваження державних органів законодавчої влади та органів виконавчої влади;
- враховувати права, свободи та обов'язки людини і громадянина, закріплені Конституцією України, користуватися правами і виконувати обов'язки громадянина України;
- враховувати правовий статус і повноваження органів місцевого самоврядування, з якими виникають юридичні стосунки;
- використовувати положення цивільного права під час регулювання відносин власності та інших майнових стосунків;
- використовувати положення сімейного права в процесі регулювання шлюбно-сімейних відносин;
- використовувати положення трудового права під час регулювання трудових відносин на виробництві;
- використовувати основні положення чинного законодавства України з інтелектуальної власності;
- використовувати основні положення адміністративного та кримінального права.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен уміти (за результатами II блоку):

- застосовувати отримані знання з економічної теорії в повсякденному житті і професійній практиці, здійснювати правильний економічний вибір;
- реалізовувати на практиці сучасні методи економічного аналізу як основи ефективного використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів;
- знати основні економічні показники;
- пояснювати сутність і структуру господарського механізму та ринку як форми організації суспільного виробництва, специфіку підприємницької діяльності на ринкових засадах в сучасних умовах;
- аналізувати сучасні економічні проблеми на основі засвоєного економічного знання;
- здійснювати аналіз конкретної економічної ситуації і пошук найбільш оптимальних шляхів використання наявних ресурсів;
- поєднувати економічні та гуманістичні інтереси у відносинах з іншими людьми.

V. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Історія України	Основи наукового пізнання
Всесвітня історія	Особистісна ефективність

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ
стандарту фахової передвищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм»,
набуття яких забезпечується вивченням навчальної дисципліни
«Цінності громадянського суспільства»

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
ЗК 1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	РН 1. Застосовувати нормативно-правові акти у професійній діяльності.
СК 1	Здатність застосовувати на практиці знання з правового регулювання сфери туризму в Україні.	РН 1. Застосовувати нормативно-правові акти у професійній діяльності.
СК 7	Здатність виконувати вимоги законодавства щодо забезпечення безпеки туристів, збереження їх майна, охорони туристичних ресурсів України і довкілля.	РН 2. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності, охорони довкілля у професійній діяльності.
СК 8	Здатність документально забезпечувати технологічні процеси туристичної діяльності та проводити їх економічні розрахунки.	

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ
Відвідування занять є важливою складовою навчання. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Дозволяється вільне відвідування лекцій здобувачам освіти за індивідуальним графіком навчання. Якщо здобувач освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ
Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту Університету, Положення про Фаховий коледж та Положення про систему внутрішнього розпорядку. Кожен здобувач освіти має виявляти наполегливість, старанність, зацікавлення, дискувати, ставити запитання викладачеві і під час лекцій, і під час семінарських занять. Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися одне до одного, бути уважними та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

На початку вивчення курсу викладач знайомить здобувачів освіти з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого і здійснюється навчальний процес. Здобувачі освіти повинні дотримуватись академічної доброчесності, тобто самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю; здійснювати посилання на джерела інформації у разі використання певних тверджень й відомостей; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності. Порушенням академічної доброчесності є: плагіат, фальсифікація, списування тощо. Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Відповідно до «Порядку оскарження результатів підсумкового контролю» кожен здобувач має право у випадку незгоди з результатами підсумкового контролю, у день складання заліку/екзамену, подати скаргу встановленого зразка. Представник Коледжу повідомляє здобувачеві дату і час засідання апеляційної комісії (не пізніше трьох днів з моменту подання скарги).

Оскарженню не підлягають результати підсумкового контролю, отримані внаслідок процедури підвищення рейтингу та комісійної Perezдачі.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- за організацією пізнавальної діяльності: словесний (студенти отримують знання у готовому варіанті на лекції, з навчальної чи методичної літератури, через електронні посібники); наочний (студенти отримують знання через демонстрацію навчального відео, ілюстрацію);
- за видами занять: лекції ; семінарські заняття;
- за видами контролю у навчанні: письмового контролю (студенти здають екзамен); усного контролю (здійснюється індивідуальне опитування студентів на семінарських заняттях); машинного контролю (студенти виконують тестові завдання в системі СДО).;
- - за методом стимулювання до навчання: На заняттях для студентів: створюються ситуації пізнавальної новизни та ситуації зацікавленості у вигляді задач; здійснюється аналіз проблемних ситуацій.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Система оцінювання результатів навчання студентів Фахового коледжу здійснюється відповідно до «Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового Коледжу ЗВО «Університету Короля Данила». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Видами діагностики та контролю знань студентів з навчальної дисципліни є перевірка *самостійної роботи студентів*: виконання письмових завдань (тестів), підготовка презентацій. Оцінювання здійснюється за національною чотирибальною шкалою – “2”; “3”; “4”; “5”.

Фіксація поточного контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали. За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Студенти повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

ШКАЛА В БАЛАХ	ОЦІНКА ЗА ШКАЛОЮ ECTS	НАЦІОНАЛЬНА ШКАЛА	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90–100 балів	A	5 «відмінно»	повна відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу;
83–89 балів	B	4 «дуже добре»	неповна відповідь на питання з проблематики теми, наявність незначних мовленнєвих помилок;
76–82 бали	C	4 «добре»	неповна відповідь на питання з проблематики теми, наявність незначних мовленнєвих помилок;
68–75 балів	D	3 «задовільно»	недостатні ґрунтовність та послідовність викладу; наявність мовленнєвих помилок;
60–67 балів	E	3 «достатньо»	недостатні ґрунтовність та послідовність викладу; наявність мовленнєвих помилок;
35–59 балів	FX	2«незадовільно»	невідповідність змісту відповіді проблематиці теми; відсутність відповіді.
0–34 бали	F	2«неприйнятно»	невідповідність змісту відповіді проблематиці теми; відсутність відповіді.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ БЛОК “ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА”

ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ	
Тема 1. Загальні положення про державу і право. Загальна характеристика права в Україні.	2
Тема 2. Загальні засади трудового права. Трудовий договір.	2
Тема 3. Трудова відповідальність працівників.	2
Тема 4. Основи сімейного права. Сімейно-шлюбні відносини.	2
Тема 5. Загальні засади цивільного права.	2
Тема 6. Право інтелектуальної власності.	2
Тема 7. Основи спадкового права.	2
Тема 8. Основи адміністративного права і місцевого самоврядування.	2
Усього лекційних занять 1	16 год
СЕМІНАРСЬКІ / ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
Тема 1. Загальні положення про державу і право. Загальна характеристика права в Україні.	2
Тема 2. Загальні засади трудового права. Трудовий договір.	4
Тема 3. Трудова відповідальність працівників.	2
Тема 4. Основи сімейного права. Сімейно-шлюбні відносини.	4
Тема 5. Загальні засади цивільного права.	4
Тема 7. Основи спадкового права.	2
Усього практичних занять	18 год.

БЛОК «ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ»

18 год. - лекцій, 18 год. - практичних

ТЕМА 1 (лекційне/практичне)		
1. Економіка як об'єкт дослідження економічних наук. 2. Предмет економічної теорії.		6
ТЕМА 2 (лекційне/практичне заняття)		
1. Метод пізнання економічної теорії. 2. Зародження й основні етапи розвитку економічної теорії як науки.		4
ТЕМА 3 (лекційне/практичне заняття)		
1. Категорії та закони економічної теорії. 2. Основні функції економічної теорії.		4
ТЕМА 4 (лекційне/практичне заняття)		
1. Економічні потреби суспільства їх суть і структура. 2. Економічний закон зростання потреб. 3. Економічні інтереси: сутність, суб'єкти, класифікація.		6
ТЕМА 5 (лекційне/практичне заняття)		
1. Корисність продукту. 2. Гранична корисність продукту. 3. Сутність і структура суспільного виробництва. 4. Матеріальне і нематеріальне виробництво.		4
ТЕМА 6 (лекційне/практичне заняття)		
1. Основні фактори суспільного виробництва та їхній взаємозв'язок. 2. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники.		6
ТЕМА 7 (лекційне/практичне заняття)		
1. Сутність, цілі і основні структурні елементи економічної системи. 2. Типи економічних систем. 3. Місце і роль людини в економічній системі.		6
Усього		36 год.
Разом на дисципліну «Громадянська освіта» («Основи правознавства», «Основи економічної теорії»)		70 год.

САМОСТІЙНА РОБОТА З ДИСЦИПЛІНИ «ЦІННОСТІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА»

Назва теми, зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендовані джерела
ТЕМА 1. Права і свободи людини. Стан дотримання прав людини в Україні.	2	1, 2, 9

ТЕМА 2. Суспільна багатоманітність. Гендерна, етнічна, конфесійна різноманітність в Україні.	2	7, 8, 9
ТЕМА 3. Політична участь громадян в житті держави. Виборча система в Україні.	2	1, 2, 3, 4, 5
ТЕМА 4. Громадянське суспільство. Становлення громадянського суспільства в Україні.	2	1, 9, 8
ТЕМА 5. Міжнародні відносини.	2	2, 5
ТЕМА 6. Глобальні проблеми людства.	4	8, 9
ТЕМА 7. Україна в інтеграційних процесах.	2	1, 9
ТЕМА 8. Формування зовнішньополітичного курсу незалежної України.	4	1, 9
Усього	20	

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ

1. Основні закономірності виникнення держави і права.
2. Поняття держави та її ознаки. Державний апарат.
3. Функції та форми держави.
4. Суспільна багатоманітність. Гендерна, етнічна, конфесійна різноманітність в Україні.
5. Правові відносини. Законність і правопорядок.
6. Виникнення та розвиток української державності.
7. Поняття право, його ознаки, функції та джерела.
8. Система, галузі та джерела права України.
9. Юридична відповідальність.
10. Конституційне право України, його предмет і принципи.
11. Загальна характеристика Конституції України.
12. Народовладдя в Україні та форми його здійснення. Громадянство України.
13. Організація державної влади в Україні.
14. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина.
15. Механізм реалізації та гарантії прав та свобод людини та громадянина.
16. Юридична відповідальність і правосвідомість.
17. Громадянське суспільство. Становлення громадянського суспільства в Україні.

ЛІТЕРАТУРА:

Базова

1. Конституція України // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Конвенція про права дитини // https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
3. Хартія фундаментальних прав Європейського Союзу // <https://ccl.org.ua/posts/2021/11/hartiya-osnovnyh-prav-yevropejskogo-soyuzu/>
4. Богачова Л.О. Правознавство / Харків. Фоліо, 2014. 635 с.
5. Дорожкіна С.В. Правознавство / Харків, 2019 р. - 703 с.
6. Філософія права : підручник для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. Г. Данильняк, О. П. Дзьобань, С. І. Максимов та ін. / за ред. д-ра філос. наук, проф. О. Г. Данильяна. – Харків: Право, 2009. 208 с.

7. Погребняк С. П. Основоположні принципи права (змістовна характеристика): монографія. Х.: Право. 240 с.
8. Гьофе О. Демократія в умовах глобалізації: пер. з нім. К.: ППС. 2007 436 с.
9. Толстенко В. Л. Правова ідеологія у розвитку сучасної української держави та суспільства : дис. канд. юрид. наук : 12.00.01. К., 2011. 212 с.

Допоміжна

1. Погорілко В. Ф. Конституційне право України. К.: Наукова думка 2010.
2. Копаков В. К. Адміністративне право України. К.: Юрінком Інтер, 2011.
3. Дзера О. В. Цивільне право у двох частинах. К.: Юрінком Інтер, 2014.
4. Телешун С.О. Державний устрій України. Ів-Фр.: Лілея- НФ, 2015.
5. Болотіна Н. Б.Трудове право України. К.: Знання, 2016.
6. Дзера О. В. Зобов'язальне право К. Юрінком Інтер, 2016.
7. Воронова Л.К. Фінансове право України. К.: Правова єдність, 2011.
8. Калюжний Р. А. Органи державної влади в Україні. К.: ЗАТ «НІЧВАЛА» 2013.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws> - Законодавство України.
2. <http://www.kmu.gov.ua/> - Урядовий портал.
3. <http://www.rada.gov.ua/> - офіційний портал Верховної Ради України.
4. <http://court.gov.ua/sudy/> - офіційний веб-портал «Судова влада України».
5. <http://www.if.gov.ua/> - Івано-Франківська обласна державна адміністрація.
6. <http://www.mrada.if.ua/> - Івано-Франківська міська рада.